

Raadsvoorstel

Onderwerp: DoeMee onderzoek rekenkamercommissie Wob

Raadsvergadering	22 september 2022, agendapunt .. - zie apart besluitblad -
Datum raadsvoorstel	13 september 2022
Bijlage(n)	6
Zaaknummer	Z.226421/D.1375474
Behandeld in commissie	Algemeen Bestuur en Middelen 8 september 2022, agendapunt ..
Portefeuillehouder	burgemeester N. Meijer
Informatie bij	Maartje van den Berg
E-mail / telefoonnummer	m.vandenberg@huizen.nl / 035-5281351

Voorstel

Geef het college de volgende opdrachten.

1. Overweeg, zowel voor passieve als voor actieve openbaarheid, het vastleggen van de werkwijze van de gemeente Huizen in een werkinstructie voor meer richting, eenheid en houvast voor medewerkers.
2. Stel zo snel mogelijk de elektronische weg voor het indienen van Woo-verzoeken open (per digitaal formulier en/of e-mail). Maak ook duidelijk(er) dat mondelinge Woo-verzoeken mogelijk zijn. Overweeg, vanuit het oogpunt van dienstverlening aan de burger, de informatie op de website over de Woo en het indienen van Woo-verzoeken uit te breiden.
3. Motiveer de eventuele toepassing van relatieve weigeringsgronden, maak daarbij de belangenafweging inzichtelijk, lak 'gewone' persoonsgegevens niet standaard weg en vraag zo nodig de betrokkene(n) om een zienswijze.
4. Maak de documenten met persoonlijke beleidsopvattingen wel openbaar en lak daarin de persoonlijke beleidsopvattingen alleen weg als (geanonimiseerd of met toestemming) openbaar maken echt niet kan.
5. Beschrijf in het besluit op het Woo-verzoek op welke manier is gezocht naar de gevraagde informatie.
6. Streef ernaar om binnen vier weken op verzoeken te beslissen en de beslissing maximaal twee weken gemotiveerd te verdagen vanwege omvang en/of complexiteit van de informatie; per 1 mei 2022 gaat de Woo dit verplichten.
7. Publiceer naar aanleiding van Woo-verzoeken openbaar gemaakte informatie op de eigen website en houd deze informatie toegankelijk of opvraagbaar gedurende de bewaarplicht ervan.

8. Vergroot de betrokkenheid van de gemeenteraad bij de informatiehuishouding van de gemeente en de openbaarheid van overheidsinformatie door de raad periodiek (bijvoorbeeld in aansluiting op de kwartaalrapportages aan het college) kennis te laten nemen van (uitvoerings-)informatie rondom deze onderwerpen en wanneer gewenst hierover vragen te stellen en/of beleidsmatige uitgangpunten te formuleren.
9. Wijs één of meerdere Woo-contactpersonen aan en plaats de contactgegevens op de gemeentelijke website.

Toelichting op het te nemen besluit

Aanleiding

Ieder jaar voert de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRK) een zogenoemd DoeMee-onderzoek uit waarvoor rekenkamer(commissie)s zicht kunnen aanmelden. In 2021 heeft Pro Facto in opdracht van de NVRK een DoeMee-onderzoek uitgevoerd naar de toepassing van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) door decentrale overheden. In totaal hebben 93 decentrale overheden, waaronder de gemeente Huizen, meegewerkt aan het onderzoek.

Eind 2021 heeft de rekenkamercommissie Huizen de resultaten van het onderzoek ontvangen en vervolgens Pro Facto gevraagd om een op Huizen toegesneden analyse uit te voeren van de informatie die in het kader van het NVRK DoeMee-onderzoek is verzameld.

De centrale vraag is hoe Huizen uitvoering geeft aan de Wob en hoe dit zich verhoudt tot de eisen van de Woo die op 1 mei 2022 grotendeels in werking is getreden.

Argumentatie

Op basis van het onderzoek kunnen de volgende conclusies worden geformuleerd. De uitvoering van de (afhandeling van verzoeken op basis van de) Wob in Huizen voldoet op de volgende punten niet aan de eisen die vanuit de Wob en de Algemene wet bestuursrecht gesteld worden.

- Allereerst moeten Wob-verzoeken mondeling kunnen worden ingediend. Huizen draagt deze mogelijkheid niet uit, bijvoorbeeld op de website.
- Uit de Wob-besluiten wordt niet duidelijk hoe is gezocht naar de gevraagde informatie, terwijl de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State wel eisen stelt aan het onderzoek naar/de inventarisatie van de aanwezige documenten en de motivering daarvan bij een Wob-verzoek.
- In de bestudeerde dossiers zien we regelmatig dat alle persoonsgegevens standaard worden weggelakt met een standaardmotivering met een beroep op artikel 10, tweede lid, onder e Wob, terwijl het bestuursorgaan volgens de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State zijn individuele belangenafweging (tussen de privacy van de persoon waar het om gaat en het belang van openbaarheid) inzichtelijk moet maken. Als de betrokkene instemt met openbaarmaking, hoeft het bestuursorgaan de persoonsgegevens niet te weigeren.
- Bij documenten opgesteld voor intern beraad verstrekt het bestuursorgaan geen informatie over de persoonlijke beleidsopvattingen daarin (artikel 11 Wob). Uit de dossierstudie in Huizen blijkt dat Huizen het hele document weigert als daar persoonlijke beleidsopvattingen in staan.
- Tot slot houdt Huizen de behandeltijd van Wob-verzoeken niet centraal bij. Uit de dossierstudie blijkt dat niet altijd op tijd wordt beslist volgens de regels van artikel 6 Wob. De doorlooptijd is in vier van de zeven gevallen langer dan de vier weken die de Wob voorschrijft.

Het college geeft aan onze aanbevelingen over te nemen en samen met het CMT de nadere uitwerking van de aanbevelingen ter hand te nemen, zie de zienswijze van het college d.d. 13 juni 2022 bijlage 6.

Inzake de zienswijze van het college op aanbeveling 6 merken wij het volgende op. Het tijdig beslissen brengt inderdaad in de praktijk vaak uitdagingen met zich mee. Bij omvangrijke/complexe verzoeken dient daarom contact met de verzoeker opgenomen te worden over bijvoorbeeld gefaseerde verstrekking (met instemming over het verlengen/opschorten van de beslistermijn). Hierbij verwijzen wij naar artikel 4.2a Woo:

‘Indien een voldoende gespecificeerd verzoek zodanig omvangrijk is dat niet binnen de termijn van artikel 4.4, eerste lid, kan worden beslist, treedt het bestuursorgaan voor het einde van die termijn in overleg met de verzoeker over de prioritering van de afhandeling van het verzoek. Het bestuursorgaan verstrekt de gevraagde documenten zo veel mogelijk in de door de verzoeker gewenste volgorde.’

Als het gaat om de zienswijze van het college op aanbeveling 7 merken wij het volgende op: In het derde lid van artikel 2.4 Woo staat: *‘Indien een bestuursorgaan overeenkomstig deze wet informatie openbaar maakt, geschiedt dat op zodanige wijze dat de belanghebbende en belangstellende burger zoveel mogelijk wordt bereikt en op de volgende algemeen toegankelijke wijze: a. in elektronische vorm (...)*’ Hieruit volgt dat informatie die bijvoorbeeld op verzoek openbaar gemaakt wordt, ook nu al elektronisch toegankelijk gemaakt moet worden. Het lijkt voor de hand te liggen dat op de gemeentelijke website te doen.

Ten aanzien van de uitgestelde inwerkingtreding van de actieve openbaarmaking wijst de rekenkamercommissie op het risico van ‘afwachten’ en mogelijk vertraging als het gaat om het implementatieplan Woo. Een aandachtspunt voor het college is om te zorgen voor voldoende voortgang.

Geheimhouding

Niet van toepassing.

Alternatieven

Niet van toepassing.

Uitvoering inspraak en participatieverordening

Niet van toepassing.

Beslistermijn

Niet van toepassing.

Financiële paragraaf

Niet van toepassing.

Overige Raadsinformatie

Bevoegdheid

Op grond van artikel 185 Gemeentewet informeert de rekenkamercommissie de raad over haar bevindingen n.a.v. een ingesteld onderzoek, en kan voorstellen aan de raad doen.

Collegeprogramma

Niet van toepassing.

Begroting

Niet van toepassing.

Eerdere besluiten

Niet van toepassing.

Voorgeschreven procedure

Niet van toepassing.

Kader- en beleidsnota's

Niet van toepassing.

Evaluatie

Niet van toepassing.

Bijlagen

1. Onderzoeksrapport 'De praktijk van de Wob in de gemeente Huizen' d.d. 1 juli 2022.
2. Eindrapportage 'De praktijk van de Wob bij decentrale overheden'. Herziene versie d.d. 23 februari 2022.
3. Factsheet gemeente Huizen.
4. Factsheet alle deelnemers.
5. Factsheet operationalisering begrippen.
6. Zienswijze college d.d.13 juni 2022.

De rekenkamercommissie van de gemeente
Huizen,

M. Quapp
Voorzitter rekenkamercommissie

Advies raadscommissie

[in te vullen door raadsgriffier]